

BANK SPÓLDZIELCZY W MSZCZONOWIE

**Informacja
z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie**

według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Mszczonów; maj 2019 r.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 111 a ust. 4 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2002 r. nr 72, poz. 665, z późn. zmianami) oraz zgodnie z Uchwałą nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. z późn. zmianami, tj. uchwałą nr 259/2011 KNF z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu oraz uchwałą nr 326/2011 KNF z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniającą uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, Bank Spółdzielczy w Mszczonowie zobowiązany jest ogłaszać w formie papierowej informacje o charakterze ilościowym i jakościowym, które dotyczą adekwatności kapitałowej, z wyłączeniem informacji, które uzna za poufne, chronione lub nieistotne.

Niniejsza informacja zawiera wprowadzone przepisy:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR);
- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV);
- 3) Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji;
- 4) Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/1555 z dnia 28 maja 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego, zgodnie z art. 440 CRR;
- 5) ustawy Prawo bankowe;
- 6) uchwały KNF w sprawie dotyczącej szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (wraz z późniejszymi zmianami) – w zakresie w jakim ta uchwała nie jest sprzeczna z przepisami wymienionymi w pkt 1)-5).

Zgodnie z uchwałą nr 107/Z/2015 z dnia 29 października 2015 r. Zarządu Banku Spółdzielczego w Mszczonowie zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku dotyczącą Polityki ujawnień w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie, ogłasza się informacje dotyczące adekwatności kapitałowej oraz poziomu ryzyk występujących w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie.

I. Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Mszczonowie jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności. Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

2. Bank prowadzi działalność bankową skierowaną do osób fizycznych, rolników i osób prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek samorządu terytorialnego. Wśród oferty kredytowej znajdują się kredyty obrotowe, inwestycyjne udzielane na warunkach określonych przez Bank w wewnętrznych regulaminach oraz kredyty preferencyjne obrotowe i inwestycyjne z dopłatami:
  - ze środków ARiMR na warunkach ściśle określonych przez Agencję,
  - ze środków WFOŚiGW w Warszawie, na warunkach określonych przez Fundusz,
  - ze środków NFOŚiGW w Warszawie, na warunkach określonych przez Fundusz,Bank udziela również kredyty konsumenckie gotówkowe, kredyty w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych, kredyty mieszkaniowe oraz kredyty w rachunkach bieżących przedsiębiorcom, przedsiębiorstwom, spółdzielniom i spółkom. W obliгу kredytowym przeważają kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego.
3. Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty zgromadzone na rachunkach bieżących i terminowych osób fizycznych, rolników i osób prowadzących działalność gospodarczą, spółdzielni i spółek, pozostałych podmiotów niefinansowych, jednostek samorządu terytorialnego.
4. W 2018 roku Bank Spółdzielczy w Mszczonowie prowadził działalność w niżej wymienionych placówkach:
  1. Centrala Banku w Mszczonowie; 96-320 Mszczonów, ul. Warszawska 5,
  2. Oddział Banku w Radziejowicach; 96-325 Radziejowice, ul. Słoneczna 1,
  3. Oddział Banku w Rawie Mazowieckiej; 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Krakowska 6,
  4. Bankowy Punkt Obsługi w Białej Rawskiej; 96-230 Biała Rawska, ul. Jana Pawła II 11,
  5. Bankowy Punkt Obsługi w Żyrardowie; 96-300 Żyrardów, ul. Gen. Sikorskiego 28K,
  6. Bankowy Punkt Obsługi w Rawie Mazowieckiej; 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Tomaszowska 10J.
5. Bank Spółdzielczy w Mszczonowie na dzień 31.12.2018 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
6. Bank Spółdzielczy w Mszczonowie jest zrzeszony w SGB-Banku S.A. w Poznaniu, z którym posiada zawartą umowę zrzeszenia z dnia 15.09.2011r. Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania zrzeszenia strony umowy zobowiązują się do współdziałania w zakresie:
  1. świadczenia przez Bank Zrzeszający, bankom spółdzielczym kompleksowych usług zapewniających jak najlepszą obsługę ich klientów oraz zwiększenie roli zrzeszonych banków we wspieraniu lokalnego i regionalnego wzrostu gospodarczego,
  2. tworzenia zintegrowanej, bezpiecznej i silnej ekonomicznie grupy bankowej, dysponującej nowoczesnymi technologiami, konkurencyjnej wobec innych banków, funkcjonującej w oparciu o założenie, iż podstawowym jej ogniwem jest Bank Spółdzielczy,
  3. wzajemną pomoc i współpracę w realizacji zadań statutowych, rozwój i doskonalenie działalności bankowej oraz ochronę interesów ekonomicznych i prawnych Zrzeszenia,
  4. kształtowanie i promowanie wizerunku Zrzeszenia, jako jednolitej struktury działającej na rynku usług bankowych,
  5. zabezpieczenie stabilności finansowej i płynności Zrzeszenia,
  6. efektywnego wykorzystania środków finansowych zgromadzonych w Zrzeszeniu,
  7. świadczenia przez bank zrzeszający usług informatycznych, wdrażania nowych technologii bankowych oraz usług konsultacyjno - doradczych,

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

7. Umowa zrzeczenia ze Spółdzielczą Grupą Bankową S.A. w Poznaniu umożliwiła wzajemną pomoc i współpracę w realizacji zadań statutowych oraz potrzebę rozwoju i doskonalenia działalności bankowej. Stworzyła możliwości kształtowania odpowiednich warunków obsługi bankowej, w tym zwłaszcza rolnictwa i obszarów wiejskich.
8. Bank Zrzeszający zobowiązany jest m. in. do: prowadzenia rachunku bieżącego Banku, za pośrednictwem którego dokonywane są rozliczenia pieniężne, wypełniania za Bank Spółdzielczy obowiązków informacyjnych wobec Narodowego Banku Polskiego oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, kontrolowania zgodności działalności Banku Spółdzielczego z postanowieniami umowy zrzeczenia i innymi przepisami prawa.
9. Bank wpisany jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000050331. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000508230 oraz NIP 838-000-51-71. Posiada potwierdzenie uprawnień do wykonywania działalności bankowej wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego.
10. Z dniem 23 listopada 2015r. na podstawie uchwały Zebrania Przedstawicieli, Bank przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB podpisując stosowną Umowę.
11. Zakres informacji szczegółowej został dostosowany do specyfiki działalności Banku, poprzez przyjęcie następujących założeń:
  - 1) Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
    - a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
    - b) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego;
  - 2) Bank nie prowadzi działalności handlowej;
  - 3) Bank prowadzi działalność w walutach obcych;
  - 4) Bank korzysta z technik redukcji ryzyka kredytowego.
12. Udziałowcami Banku są osoby fizyczne.

II. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki ujawnień w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie (uchwała Zarządu Banku Nr 107/Z/2015 z dnia 29.10.2015r.) oraz Uchwały Nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu z późn. zmianami - uchwały KNF nr 259/2011 i 326/2011.*

Wysokość wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe w 2017 r. wyliczana była zgodnie z regulacjami zewnętrznymi będącymi podstawą opracowania „Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie” wprowadzonych Uchwałą Zarządu Banku nr 114/Z/2016 z dnia 15.12.2016r., opracowana na podstawie:

- 1) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR);
- 2) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV);

- 3) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe z późniejszymi zmianami,
- 4) Uchwały nr 76/2010 KNF z dnia 10 marca 2010r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, a ocena adekwatności kapitału wewnętrznego, dokonywana była zgodnie z zapisami Uchwały nr 258/2011 KNF z dnia 04 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.

III. Cele i strategię zarządzania poszczególnymi ryzykami

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie następujących regulacji:

- 1) Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 2) Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 3) Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 4) Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 5) Zasad zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 6) Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 7) Zasad zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 8) Zasad zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 9) Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 10) Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 11) Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 12) Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 13) Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie,
- 14) Strategii działania Banku Spółdzielczego w Mszczonowie na lata 2018 – 2020.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Zespół Zarządzania Ryzykami, który obejmował swoim zakresem działania polegające na monitorowaniu poszczególnych rodzajów ryzyk. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku (uchwała nr 117/Z/2018 z dnia 06 grudnia 2018r.), Prezes Zarządu Banku sprawuje nadzór i ponosi odpowiedzialność za realizację zadań powierzonych Zespołowi Zarządzania Ryzykami, nadzorując zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku.

Strategie i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka został opisany w obowiązujących w Banku regulacjach wewnętrznych dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyk.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. W tym celu w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem.

W celu realizacji procesów, o których mowa wyżej, w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- pomiar i monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- kontrola poziomu ryzyka,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie zidentyfikowanego ryzyka.

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

1. opracowanie przez Zarząd Banku i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii, zawierającej cele strategiczne i planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym,
2. określenie w szczegółowych regulacjach zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank i sposobu analizy, analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka,
3. wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów redukcji ryzyka,
4. opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizację w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku metodologii identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania, kontroli i limitowania ryzyka,
5. określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
6. opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej.

Główne cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykami

1. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka kredytowego** obejmują:
  - 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
  - 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
  - 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 3%.
  - 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%;
  - 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.
2. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka koncentracji** obejmują:
  1. utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

2. bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w CRR i ustawie Prawo bankowe.
3. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie** obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym niż 5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
  - 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 60% ich udziału w portfelu kredytowym.
4. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych** obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.
  - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.
5. Celem strategicznym w zakresie **ryzyka operacyjnego** jest:
  - 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
  - 2) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
  - 3) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
6. Cele strategiczne w zakresie **działalności walutowej** obejmują:
  - 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
  - 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem banku zrzeszającego;
  - 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

7. Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przejścia” wynoszącym 30 dni.

8. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

9. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności oznacza:

- 1) efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 2) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 3) dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 4) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Organizacja i opis procesów zarządzania podstawowymi ryzykami, które podlegają szczególnemu nadzorowi w Banku Spółdzielczym.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, Komitet kredytowy, komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

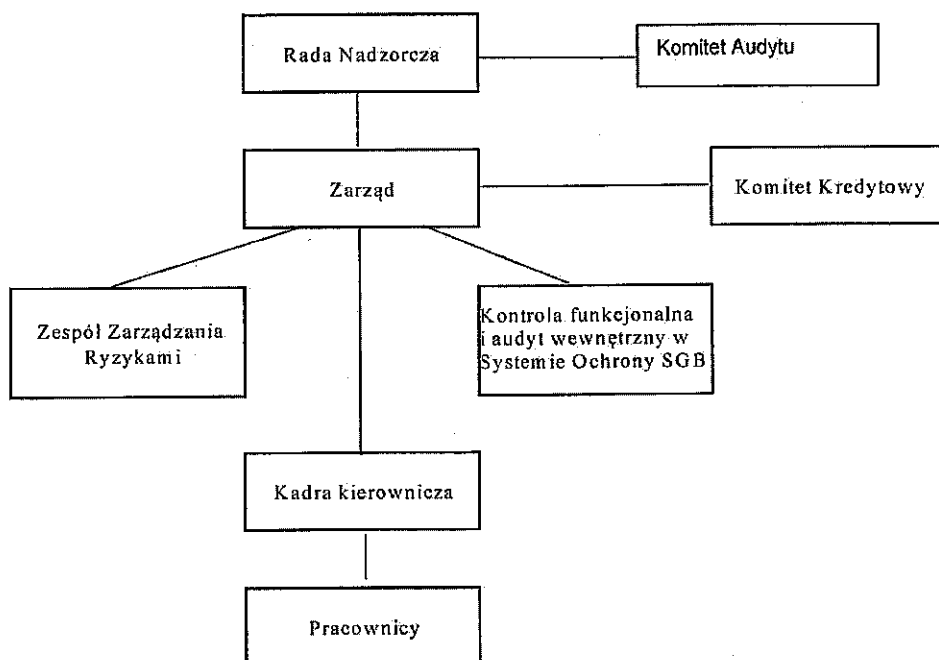
Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w Strategii zarządzania ryzykiem oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Komitet Kredytowy realizuje zadania opisane w regulaminie funkcjonowania.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie jest następujący:

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

Do podstawowych zadań organów Banku w procesie zarządzania ryzykiem należy:

Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
  - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
  - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

- 5) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;
- 6) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 7) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 8) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 9) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 10) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 11) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Komitet Audytu:

Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie:
  - a) procesu sprawozdawczości finansowej,
  - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
  - c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- 3) informowanie Rady Nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego Banku o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu w procesie badania;
- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Banku;
- 5) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- 6) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- 7) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Bank;
- 8) przedstawianie Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorcemu lub kontrolnemu, lub organowi, o którym mowa w art. 66 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

rekomendacji, o której mowa w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 537/2014, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6;

- 9) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku.

Zarząd:

- 1) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 2) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 5) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 6) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 7) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 8) zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 9) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 10) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 11) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

Zespół Zarządzania Ryzykami:

- monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.

Kontrola wewnętrzna ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

ryzykiem, obowiązujących w Banku. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu są realizowane przez odpowiednie służby audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony SGB, tj. komórki audytu wewnętrznego - komórki Spółdzielni wykonująca zadania związane z wykonywaniem audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony. Zasady wykonywania audytu wewnętrznego przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB określone zostały w Załączniku nr 4 i 4a do Umowy Systemu Ochrony.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. od 1 lipca 2017r. w Banku, działa komórka ds. testowania pionowego odpowiedzialna za wykonywanie zadań związanych z niezależnym monitorowaniem pionowym.

Do zadań tej komórki należy m.in.:

- 1) przeprowadzanie pionowych testów przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 2) ocena adekwatności i skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 3) prowadzenie rejestru nieprawidłowości istotnych i krytycznych,
- 4) raportowanie o przestrzeganiu kluczowych mechanizmów kontrolnych, obejmujące co najmniej zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
- 5) administrowanie matrycą funkcji kontroli, w tym pozyskiwanie informacji niezbędnych do przygotowania i aktualizacji matrycy.

Osoba do spraw ryzyka braku zgodności odpowiedzialna jest za identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (w szczególności rekomendacjami UKNF nie związanymi z zarządzaniem ryzykiem).

W ramach funkcji kontroli, osoba do spraw ryzyka braku zgodności odpowiedzialna jest m.in. za zapewnienie zgodności poprzez:

- 1) weryfikację bieżącą pionową, w przypadku gdy ta weryfikacja nie została przypisana innym pracownikom lub komórkom organizacyjnym w ramach drugiej linii obrony,
- 2) testowanie pionowe przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych, zapewniających osiągnięcie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności określony zostały w odrębnej regulacji normującej zasady zarządzania zgodności.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko płynności,
- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko operacyjne.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

- identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- pomiar ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Dla każdego rodzaju ryzyka zostały wprowadzone pisemne wewnętrzne procedury dotyczące sposobu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka zatwierdzone przez odpowiednie organy statutowe Banku.

Ryzyko kredytowe

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego.
2. Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity).
3. Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka.
4. Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

W roku 2018 w obszarze polityki kredytowej i zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, działania Banku Spółdzielczego w Mszczonowie realizowane były poprzez dywersyfikację ryzyka (określenie i przestrzeganie zaangażowań) oraz monitorowania portfela kredytowego. Zarządzanie to koncentrowało się na optymalnym zabezpieczeniu Banku przed nadmiernym ryzykiem w odniesieniu do pojedynczego kredytu i łącznego zaangażowania kredytowego oraz stosowania odpowiednich procedur kredytowych w zakresie:

- badania wiarygodności i zdolności kredytowej klienta,
- ustalania adekwatnego zabezpieczenia kredytów,
- bieżącego monitoringu kredytowego,
- windykacji należności przy wykorzystaniu instrumentów dostępnych w ramach obowiązujących przepisów prawa.

Bank nie korzysta z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).

Analizie podlegały limity koncentracji wyznaczone przez ustawę Prawo bankowe oraz CRR.

Przedmiotem analizy w ramach ryzyka kredytowego było również narażenie Banku na ryzyko z tytułu dużych zaangażowań kredytowych. Ryzyko kredytowe zredukowane było poprzez tworzenie wymaganych rezerw celowych i dywersyfikację stosowanych zabezpieczeń.

Stosowany system podejmowania decyzji kredytowych stanowił istotny element utrzymania wskaźnika szkodowości kredytów na niskim poziomie.

Szczegółowe raporty o profilu ryzyka kredytowego dla Zarządu sporządzane są przez ZZR oraz kierowników zespołów kredytowych w okresach miesięcznych, natomiast dla Rady Nadzorczej – kwartalnie.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Ryzyko płynności

Głównym celem zarządzania płynnością jest:

- zapewnienie płynności płatniczej Banku,
- wyznaczanie i monitorowanie poziomu ustalonych norm i limitów płynności,
- zarządzanie nadwyżkami środków pieniężnych,
- utrzymanie proporcji pomiędzy aktywami dochodowymi i niedochodowymi.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym obejmowało gospodarowanie nadwyżkami finansowymi oraz utrzymywanie płynności Banku poprzez efektywne zarządzanie aktywami i pasywami i pozycjami pozabilansowymi. Podstawowym zadaniem było zabezpieczenie potrzeb płynnościowych i zapewnienie sprawnego rozrachunku rozliczeń międzybankowych. Pomiar ryzyka przeprowadzany był poprzez badanie luki niedopasowania aktywów i pasywów.

Szczegółnej analizie podlegały limity płynności bieżącej i strukturalnej.

Badaniu podlegały również inne istotne dla zachowania płynności Banku obszary:

- przestrzeganie limitów koncentracji wynikających z CRR i ustawy Prawo bankowe,
- niewywiązywanie się klientów z płatności należnych Bankowi,
- poziom nagłego wycofywania środków z Banku,
- analizę depozytów dużych,
- kształtowanie się depozytów stabilnych z uwzględnieniem osadu,
- czy występują przypadki wykorzystania planu awaryjnego w przypadku utraty płynności.

W ramach monitorowania ryzyka płynności sporządzane były analizy w formie pisemnej i tabelarycznej, które w okresach miesięcznych przedstawiane były Zarządowi, a w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej. Podstawowym narzędziem była analiza podstawowych wskaźników płynności, szacowanie bieżących i przyszłych przepływów gotówkowych i bezgotówkowych. Aby ograniczyć ryzyko mające wpływ na płynność ustalone zostały limity niedopasowania, limity na nadmierne uzależnienie się od depozytów dużych, limitu na wysokość pozycji pozabilansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie obejmuje:

- ocenę poziomu ryzyka przeszacowania, bazowego,
- ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy,
- informację o kształtowaniu się przyjętych limitów,
- informację o kształtowaniu się stóp procentowych aktywów i pasywów Banku.

Celem polityki Banku w 2018 r. w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej było dążenie do minimalizacji ryzyka związanego z potencjalną możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych, które w konsekwencji mogą wpływać negatywnie na sytuację finansową Banku Spółdzielczego, a także utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego za zmiany rynkowych stóp procentowych, utrzymanie marży odsetkowej na poziomie przyjętym w planie finansowym. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentrowało się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym.

Powstanie ryzyka stopy procentowej związane jest ze strukturą aktywów i pasywów: niedopasowaniem produktów po stronie aktywnej i pasywnej pod względem ich zapadalności / wymagalności, stosowanym rodzajem stóp referencyjnych takich jak: stopa redyskonta weksli, stawki WIBID, WIBOR, co w konsekwencji powoduje powstanie luki niedopasowania oraz generuje ryzyko bazowe uwzględniające nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów. Powyższe czynniki mają istotny wpływ na zmianę wyniku odsetkowego Banku.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej comiesięcznej analizie podlegała zmiana oprocentowania produktów bankowych o 2,00 % (spadek/ wzrost) na wynik odsetkowy Banku, przy odpowiedniej strukturze bilansu na dzień sprawozdawczy, w porównaniu do przyjętych limitów zmian wyniku i marży odsetkowej.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą poziomu stóp procentowych, wysokim poziomem zrywalności depozytów lub spłacalności kredytów przed terminem oraz niekorzystnym kształtem krzywej dochodowości.

W ramach monitorowania ryzyka stopy procentowej sporządzane są w okresach miesięcznych analizy przeszacowania aktywów i pasywów wraz z wyliczeniem wpływu zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy, analiza ryzyka bazowego – analiza luk przeszacowania dla różnych stawek bazowych z wyliczeniem wpływu zmiany stóp uwzględniających specyfikę poszczególnych produktów na wynik odsetkowy, analiza opcji klienta, testy warunków skrajnych, analiza wykonania przyjętych limitów.

Analizy w okresach miesięcznych przedkładane są Zarządowi, a w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej. Analizy powyższe sporządza się w formie opisowej i tabelarycznej.

Ryzyko operacyjne

Celem funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym jest stałe ograniczanie ryzyka, ochrona zasobów, systemów oraz procesów jak również zabezpieczanie się przed ewentualnymi skutkami ryzyka.

Na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym składają się następujące grupy czynności:

- identyfikacja i ocena ryzyka,
- pomiar i monitorowanie ryzyka,
- podejmowanie działań zaradczych,
- raportowanie ryzyka operacyjnego.

W 2018r. w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie suma strat operacyjnych (potencjalnych) wyniosła 12.212 zł.

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku tj. produkty, procesy i systemy. System zarządzania ryzykiem operacyjnym uregulowania wewnętrzne opisujące proces zarządzania ryzykiem, informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze tego ryzyka, podejmowanie działań ograniczających to ryzyko, kontrola wewnętrzna.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym wdrożony został w celu minimalizacji strat z tytułu ryzyka operacyjnego, podniesienia świadomości i odpowiedzialności organów zarządzających i pracowników o istotności ryzyka operacyjnego, zapobiegania powstawaniu zagrożeń o charakterze katastrofalnym lub mogących spowodować utratę ciągłości działania Banku.

Zabezpieczenie obszarów narażonych na ryzyko operacyjne dokonywane jest głównie poprzez ustalanie planów awaryjnych kontynuowania działalności, ochronę ubezpieczeniową mienia od zdarzeń losowych, stosowanie zabezpieczeń prawnych, organizacyjnych i technicznych sprzętu i systemu operacyjnego poprzez m.in. system haseł dostępu do systemów informatycznych, ustalanie zakresu uprawnień, pełnomocnictw i kompetencji.

Raporty o wynikach pomiaru wielkości ryzyka operacyjnego otrzymują w okresach kwartalnych Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku.

BANK SPÓLDZIELCZY W MSZCZONOWIE

IV. Fundusze własne

Podstawowe funkcje funduszy własnych to finansowanie działalności i zapewnienie rozwoju lub zabezpieczenie na wypadek ewentualnych strat. Wielkość funduszy własnych wyznacza poziom stabilności finansowej Banku, a tym samym stopień bezpieczeństwa jego działalności i stopień zaufania Klientów do Banku.

W związku z wejściem w życie, zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych i towarzyszących mu standardów technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz trwającą nowelizacją przepisów krajowych, Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r. zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących w tym zakresie przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2018 r.:
Fundusze własne, w tym:	13 569 537,31 zł
Kapitał Tier I, w tym	13 569 537,31 zł
Kapitał podstawowy Tier I	13 569 537,31 zł
Kapitał dodatkowy Tier I	-
Kapitał Tier II	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym	68 336.916,00 zł.
z tytułu ryzyka kredytowego	59 225.266,00 zł.
z tytułu ryzyka walutowego	0
z tytułu ryzyka operacyjnego	9.111.650,00 zł.
Łączny współczynnik kapitałowy	19,86 %
Współczynnik kapitału Tier I	19,86 %
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	19,86 %

Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności ujmuje się z podziałem na kapitały podstawowe Tier 1, fundusz udziałowy, kapitały rezerwowe oraz fundusz ogólnego ryzyka.

Bank zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe i uchwały nr 325/2011 KNF z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszenia o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszych funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszenia o nie funduszy uzupełniających banku oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych Banku, utrzymywał na koniec 2018 r. fundusze własne na poziomie 13 569 537,31 zł., pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Kapitał rezerwowy, utworzony z funduszu zasobowego i rezerwowego, stanowi najistotniejszą pozycję funduszy własnych Banku. Tworzony jest z wpłat wpisowego przez nowych członków Banku oraz części nadwyżki bilansowej. Według stanu na 31.12.2018 r. stanowił kwotę 12.975.429,92 zł.

BANK SPÓLDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Fundusz udziałowy tworzony jest z wpłat udziałów członkowskich, odpisów na udziały członkowskie z podziału nadwyżki bilansowej. Na koniec roku 2018 fundusz udziałowy wynosił 435 905,98 zł.

Fundusz rezerwowy tworzony jest z części nadwyżki bilansowej i wyniósł 154.000,00 zł. na dzień 31.12.2018 r.

Pozycją pomniejszającą fundusze własne podstawowe są wartości niematerialne i prawne według wartości bilansowej w kwocie 11.331,76 zł.

Wg nowej interpretacji wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, wartość utworzonych, w bieżącym roku obrotowym, rezerw celowych pomniejsza kapitał podstawowy Tier 1. Na koniec 2018r. poza zmniejszeniem funduszu udziałowego o wypowiedziane udziały, zmniejszeniu uległy kapitały o kwotę 30.466,83 zł z tytułu utworzonych w 2018r. rezerw celowych oraz odpisów aktualizacyjnych.

V. Adekwatność kapitałowa

W ramach kalkulacji wymogu kapitałowego aktywa Banku zostały zaklasyfikowane do grup aktywów charakteryzujących się odpowiednimi wagami ryzyka.

Informacja na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumy wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, które są podstawą kalkulacji wymogu kapitałowego (art. 128 ustawy – Prawo bankowe).

Bank stosuje metodę standardową do wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, stosując poniższe zasady klasyfikacji do poszczególnych ekspozycji oraz wagi ryzyka.

1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych - waga ryzyka 0%;
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych - waga ryzyka 20%;
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego - waga ryzyka 50%;
4. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego – dopłaty waga ryzyka-20%;
5. Ekspozycje wobec instytucji - waga ryzyka 20% do 3 m-cy, powyżej 3 m-cy – waga odpowiadająca stopniu jakości rządu polskiego, 0% - rezerwa obowiązkowa;
6. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw - waga ryzyka 100 %;
7. Ekspozycje detaliczne - waga ryzyka 75%;
8. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach - waga ryzyka 75%, 100%;
9. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania - waga ryzyka 100%, 150%;
10. Ekspozycje kapitałowe -waga ryzyka 100%;
11. Inne ekspozycje - waga ryzyka 100%;
12. Ekspozycje pozabilansowe - waga ryzyka 20%, 50%.

Poniższa tabela przedstawia wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego według stanu na dzień 31.12.2018 r.

BANK SPÓLDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji:	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem:	Wymóg kapitałowy:
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	92 496 771	18 499 354	1 479 948
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	882 555	440 780	35 262
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje wobec instytucji	43 732 353	0	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 153 011	1 862 849	149 028
Ekspozycje detaliczne	15 976 872	10 488 312	839 065
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	29 546 228	24 866 897	1 989 352
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	332 066	332 066	26 565
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje kapitałowe	949 395	949 395	75 952
Inne pozycje	5 157 048	1 785 613	142 849
RAZEM:	191 226 299	59 225 266	4 738 021

Do wyliczenia wartości aktywów ważonych ryzykiem i wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank wybrał metodę standardową.

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe stanowił na koniec roku 34,92 % kapitału uznanego Banku.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego liczony jest metodą podstawowego wskaźnika BIA. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyniósł 728,93 tys. zł.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Na całkowity wymóg kapitałowy w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie w miesiącu grudniu 2018 roku, który wynosił 5.466,95 tys. zł. składają się następujące pozycje:

- z tytułu ryzyka kredytowego - 4.738,02 tys. zł.
- z tytułu ryzyka operacyjnego - 728,93 tys. zł.

Na dzień bilansowy wystąpił dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie 2.027 tys. zł.

Współczynnik wypłacalności (łączy współczynnik kapitałowy) Banku na dzień 31.12.2018 roku wyniósł 19,86%.

Alokacja funduszy własnych

Bank określa maksymalną wielkość apetytu na ryzyko poprzez wyznaczenie poziomu kapitału wewnętrznego w odniesieniu do funduszy własnych oraz poprzez przyjęcie minimalnego poziomu współczynnika wypłacalności. Określenie tych wielkości stanowi główne cele strategiczne w zakresie zarządzania kapitałem.

Bank przyjmuje minimalną wartość współczynnika wypłacalności na poziomie 10%, tym samym kapitał regulacyjny może stanowić maksymalnie 80% funduszy własnych.

Biorąc pod uwagę „apetyt” na poszczególne rodzaje ryzyka, określony w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem, Bank przyjmuje następujące – maksymalne poziomy poszczególnych, istotnych rodzajów ryzyka bankowego, wyrażone wielkością alokowanych funduszy własnych:

- 1) na ryzyko kredytowe – 63% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) regulacyjny wymóg kapitałowy – 51%;
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy (w ramach II Filaru) – 12%;
- 2) na ryzyko operacyjne – 6% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) regulacyjny wymóg kapitałowy – 6%;
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy (w ramach II Filaru) – 0%;
- 3) na ryzyko walutowe – 2% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) regulacyjny wymóg kapitałowy – 0%;
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy (w ramach II Filaru) – 2%;
- 4) na ryzyko koncentracji – 1% funduszy własnych;
- 5) na ryzyko płynności – 1% funduszy własnych;
- 6) na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 6% funduszy własnych;
- 7) na ryzyko kapitałowe – 1% funduszy własnych.

W limitach alokacji kapitału, Bank nie wymienia limitu na ryzyko braku zgodności, pomimo uznania tego ryzyka za istotne, ze względu na fakt, że ryzyko braku zgodności jest pokryte przede wszystkim wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne, tym samym oblicza kapitał wewnętrzny w oparciu o metodę minimalnego wymogu

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

kapitałowego. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Realizacja limitów na poszczególne ryzyka bankowe na dzień 31.12.2018r. przedstawiona została w tabeli poniżej:

Ryzyko kapitałowe		2018.12.31		
realizacja limitów				
fundusze własne - kapitał dostępny		13 569,54		
		<i>limit</i>	<i>wartość limitu</i>	<i>stopień realizacji limitu</i>
ryzyko kredytowe	6 765,02	63,00%	8 548,81	79,13%
regulacyjny wymóg kapitałowy	4 738,02	51,00%	6 920,47	68,46%
dodatkowy wymóg kapitałowy	2 027,00	12,00%	1 628,34	124,48%
ryzyko operacyjne	728,93	6,00%	814,17	89,53%
regulacyjny wymóg kapitałowy	728,93	6,00%	814,17	89,53%
dodatkowy wymóg kapitałowy		0,00%	-	#DZIEL/0!
ryzyko walutowe	-	2,00%	271,39	0,00%
regulacyjny wymóg kapitałowy	-	0,00%	-	0,00%
dodatkowy wymóg kapitałowy		2,00%	271,39	0,00%
ryzyko koncentracji	-	1,00%	135,70	0,00%
ryzyko płynności	-	1,00%	135,70	0,00%
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	1 068,00	6,00%	814,17	131,18%
ryzyko kapitałowe		1,00%	135,70	0,00%
całkowity wymóg kapitałowy	5 466,95	57,00%	7 734,64	70,68%
kapitał wewnętrzny	8 561,95	80,00%	10 855,63	78,87%

Nie został przekroczony żaden limit na regulacyjny wymóg kapitałowy.

Wymóg regulacyjny na ryzyko operacyjne został wyznaczony z zastosowaniem metody wskaźnika bazowego (BIA). Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Bank Spółdzielczy w Mszczonowie nie tworzył dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Na koniec 2018r. Bank stworzył dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w wysokości 2.027 tys. zł, i ryzyka stopy procentowej w wysokości 1.068 tys. zł. Wewnętrzny współczynnik wypłacalności ukształtował się na poziomie 12,68%.

Przyjęte w nowych regulacjach założenia do sporządzania testów warunków skrajnych, spowodowały naliczenie dodatkowych wymogów kapitałowych na te ryzyka. Bank będzie monitorował w kolejnych okresach poziom dodatkowych wymogów i podejmie stosowne decyzje o wysokości lokowanych funduszy własnych.

Ryzyko kapitałowe

współczynnik wypłacalności

	31.12.2017	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018
Fundusze własne	12 271,65	12 440,45	13 540,89	13 538,17	13 569,54
Fundusze podstawowe Tier 1	12 271,65	12 440,45	13 540,89	13 538,17	13 569,54
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	5 471,85	5 458,84	5 494,69	5 543,22	5 466,95
ryzyko kredytowe	4 762,74	4 729,91	4 765,76	4 814,29	4 738,02
ryzyko operacyjne	709,11	728,93	728,93	728,93	728,93
ryzyko walutowe					
inne					
Współczynnik kapitału podstawowego I	17,94%	18,23%	19,71%	19,54%	19,86%
Współczynnik kapitału Tier I	17,94%	18,23%	19,71%	19,54%	19,86%
Łączny współczynnik kapitałowy (ww)	17,94%	18,23%	19,71%	19,54%	19,86%
Dodatkowy wymóg kapitałowy	1 629,00	1 658,00	1 617,00	1 950,00	3 095,00
Kapitał wewnętrzny	7 100,85	7 116,84	7 111,69	7 493,22	8 561,95
Kapitał wewnętrzny / fundusze własne	57,86%	57,21%	52,52%	55,35%	63,10%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	13,83%	13,98%	15,23%	14,45%	12,68%

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynnika wypłacalności, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika wypłacalności w okresach kwartalnych. Wielkość wymogów kapitałowych oraz poziom funduszy własnych nie zagrażają utrzymaniu poziomów współczynnika wypłacalności i wewnętrznego współczynnika wypłacalności określonych w celach strategicznych Banku.

VI. Ryzyko kredytowe – informacje dodatkowe

- Należności przeterminowane rozumiane są jako należności wymagalne, które nie zostały spłacone w umownym terminie spłaty (raty lub całej należności). Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.
- Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:
  - 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
  - 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
  - 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Ekspozycje kredytowe w bilansie Banku zostały wycenione według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej i pomniejszone o utworzone rezerwy celowe. Wycena tej grupy aktywów została dokonana w następujący sposób:

1. Sposób wyceny ekspozycji kredytowych w sytuacji normalnej:
  - prowizje od udzielonych kredytów nie stanowią przychodu Banku w chwili zapłaty przez klientów. Wpłaty z tego tytułu mają odzwierciedlenie na kontach 531 z rozwinięciem analitycznym na grupy klientów i rodzaje udzielonych kredytów. W okresach miesięcznych następuje częściowe rozliczenie prowizji w przychody odsetkowe Banku, której wysokość uzależniona jest od przepływu gotówki związanej ze spłatą raty kredytu lub odsetek. Tak więc okres, w którym rozliczana jest prowizja w przychody odsetkowe jest ściśle związany z harmonogramem spłaty kredytów.
  - pozostające do rozliczenia w przyszłych okresach w dochody Banku kwoty prowizji na koniec okresu obrachunkowego pomniejszają wartość bilansową należności kredytowych.
  - wartość bilansową należności pomniejszają również utworzone rezerwy celowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
2. Sposób wyceny należności zaliczonych do kategorii zagrożonych:
  - w wyniku przekwalifikowania ekspozycji kredytowych do kategorii zagrożonych ustala się kwotę odsetek i prowizji przypadających na dochody Banku w stosunku do wysokości spłaconych rat kredytowych. Ponadto Bank Spółdzielczy tworzy odpisy aktualizacyjne na odsetki od kredytów zagrożonych.
3. Bank w swoich analizach przyjmuje jeden obszar geograficzny.
4. Bank nie dokonywał korekt z tytułu ryzyka kredytowego. Bank nie korzysta z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).
5. Informacje z zakresu stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego obejmujące:
  - zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakres kompensat – nie dotyczy Banku;
  - zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzanie nimi, zostały szczegółowo określone w obowiązującej Polityce kredytowej Banku (uchwała Zarządu Banku nr 1/Z/2018 z dnia 04.01.2018r.) oraz wprowadzonych uchwałą Zarządu nr 64/Z/2018 z dnia 21.06.2018r. Zasadach udzielania kredytów zabezpieczonych hipotecznie klientom indywidualnym;
  - opis przyjmowanych głównych rodzajów zabezpieczeń określono w Instrukcji prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku, wprowadzonych uchwałą Zarządu Banku,
  - informacje na temat koncentracji ryzyka kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego zaprezentowano w tabelach poniżej w pkt 9 - 10 – dotyczących koncentracji w tę samą branżę oraz ten sam rodzaj zabezpieczenia.
6. Zaangażowanie Banku w podmioty sektora finansowego dotyczyło zaangażowania wobec Banku Zrzeszającego, tj. SGB - Bank S.A. w Poznaniu i dotyczyło należności głównie z tytułu środków na rachunku bieżącym, lokat międzybankowych i należnych od nich odsetek, środków na rachunku ZFSS oraz rezerwy obowiązkowej i środków BFG.

Strukturę zaangażowania w podmioty finansowe przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki Należności ogółem:	28.192.989,15

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

- w rachunku bieżącym	6.192.989,15
- terminowe	22.000.000,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	28.192.989,15

7. Zaangażowanie Banku w podmioty sektora niefinansowego dotyczyło należności z tytułu udzielonych kredytów dużym przedsiębiorstwom, małym i średnim przedsiębiorcom, przedsiębiorcom indywidualnym, osobom prywatnym, rolnikom oraz pozostałym instytucjom niekomercyjnym.

Dane z zakresu koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne podmioty przedstawia poniższa tabela:

(w zł.)

Ryzyko kredytowe - struktura kredytów	2018.12.31		
	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
wartość portfela kredytowego - wartość NETTO -	125 269 300	138 668 852	141 604 110
PORTFEL KREDYTOWY /obligo/	122 611 716	119 905 884	139 602 671
<u>I. Struktura podmiotowa</u>			
<i>wartości NETTO</i>	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
Duże przedsiębiorstwa	-	-	-
<i>w tym: zagrożone</i>	-	-	-
Mała i średnie przedsiębiorstwa	8 477 839	6 589 000	4 663 894
<i>w tym: zagrożone</i>	-	-	-
Instytucje niekomercyjne	481 066	470 607	416 138
<i>w tym: zagrożone</i>	-	-	-
Przedsiębiorcy indywidualni	9 151 029	9 044 523	7 575 467
<i>w tym: zagrożone</i>	611 892	611 892	611 892
Osoby prywatne	17 956 520	18 081 464	17 759 568
<i>w tym: zagrożone</i>	407 018	386 156	384 043
Rolnicy indywidualni	21 183 936	20 122 976	18 690 613
<i>w tym: zagrożone</i>	-	-	-
Instytucje samorządowe	68 018 909	84 360 282	92 498 430
<i>w tym: zagrożone</i>	-	-	-
RAZEM:	125 269 300	138 668 852	141 604 110

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

<i>struktura</i>	2017.12.31	2018.06.30	2018.12.31
Duże przedsiębiorstwa	0,00%	0,00%	0,00%
Mała i średnie przedsiębiorstwa	6,77%	4,75%	3,29%
Instytucje niekomercyjne	0,38%	0,34%	0,29%
Przedsiębiorcy indywidualni	7,31%	6,52%	5,35%
Osoby prywatne	14,33%	13,04%	12,54%
Rolnicy indywidualni	16,91%	14,51%	13,20%
Instytucje samorządowe	54,30%	60,84%	65,32%
RAZEM:	100,00%	100,00%	100,00%

W Banku Spółdzielczym w Mszczonowie wystąpiło największe zaangażowanie w ekspozycje kredytowe instytucji samorządowych, co stanowi 65,32% całego portfela ekspozycji kredytowych netto. Znaczny udział posiadają ekspozycje kredytowe rolników indywidualnych – 13,20% oraz osób prywatnych – 12,54%.

Wykazane wielkości ekspozycji w poszczególne podmioty nie stanowią zagrożenia dla Banku. Niemniej oprocentowanie kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego jest znacznie niższe niż oprocentowanie kredytów dla sektora niefinansowego i może to stanowić przeszkodę w osiągnięciu zadawalających wyników finansowych, jednak oprocentowanie jest wyższe, niż oprocentowanie lokat składanych w SGB-Banku SA.

Suma zaangażowań bilansowych (wartość netto) Banku równych lub przekraczających 10% funduszy własnych w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych nie mogła przekroczyć limitu dużych zaangażowań, który wynosi 250 % funduszy własnych Banku tj. 33.923.843,28 zł. (wg wyliczenia Kapitał Tier 1 – KAPITAŁ PODSTAWOWY 13.569.537,31 zł. x 250%).

Suma takich ekspozycji kredytowych wynosiła 23.202.528,37 zł. i stanowiła:

- 16,62% obliża kredytowego /139.602.671,38/,

- 16,39% portfela kredytowego /141.604.110,25 - suma wszystkich ekspozycji kredytowych Banku/.

Bank ocenia ryzyko związane z tym zaangażowaniem jako umiarkowane, ponieważ działalność kredytowanych podmiotów nie stwarza zagrożenia utraty zdolności kredytowej.

Na 31.12.2018 r. w stosunku do 3 Klientów zaangażowanie Banku przekroczyło 10% funduszy własnych.

Duże zaangażowanie Banku wobec jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10% funduszy własnych Banku na dzień 31.12.2018r.

Modulo	Kapitał	Kap. Zaległy	Odsetki nal.	Odsetki zal.	Pozabilans	Rezerwa celowa	Nieroz. ESP	WARTOŚĆ NETTO	odniesienie zaangażowania do Tier 1
8035	1 523 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 518,15	1 518 281,85	11,19
239354	1 425 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 151,37	1 419 848,63	10,46
42000130;420059 20;42007171	2 371 713,09	0,00	0,00	0,00	190 967,83	0,00	9 967,24	2 552 713,68	18,81
	5 320 513,09	0,00	0,00	0,00	190 967,83	0,00	20 636,76	5 490 844,16	

Zaangażowanie 20% J.S.T. - 17 711 684,21
DUŻE ZAANGAZOWANIA: 23 202 528,37

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

8. Na 31.12.2018 r. zaangażowanie Banku w segmenty rynku branży przedstawia się następująco:

Zaangażowanie wobec podmiotów tej samej branży na dzień 31.12.2018r.

Kapitał TIER 1 - 13 569 537,31

Branża:	% funduszy własnych	Limit	Stan zaangażowania	Wykonanie limitu	Struktura	Odniesienie do funduszy własnych	Rezerwy celowe
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	120%	16 283 444,77	10 145 985,95	62,31	8,19	74,77	402 411,92
Hotele, restauracje	80%	10 855 629,85	3 784 603,54	34,86	3,06	27,89	0,00
Handel hurtowy i detaliczny	70%	9 498 676,12	2 827 146,68	29,76	2,28	20,83	0,00
Transport	40%	5 427 814,92	3 175 163,27	58,50	2,56	23,40	0,00
Działalność usługowa	50%	6 784 768,66	1 107 632,39	16,33	0,89	8,16	0,00
Budownictwo	25%	3 392 384,33	10 000,00	0,29	0,01	0,07	10,45
Opieka zdrowotna	5%	678 476,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe i działalność gdzieś	200%	27 139 074,62	10 264 963,09	37,82	8,29	75,65	31,27
Administracja publiczna i obrona narodowa	800%	108 556 298,48	92 496 770,55	85,21	74,71	681,65	0,00

Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej do danej branży wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec osób fizycznych, jest rodzaj przeważającej działalności kredytobiorcy, wymieniony w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

W ocenie Banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

9. Na 31.12.2018 r. zaangażowanie Banku w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia przedstawia się następująco:

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Koncentracja w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia na dzień 31.12.2018r.

Kapitał TIER 1 - 13 569 537,31

Zabezpieczenie:	% funduszy własnych	Limit	Stan zaangażowania	Wykonanie limitu	Struktura	Odniesienie do funduszy własnych	Rezerwy celowe
Rodzaj zabezpieczenia: zabezpieczenie rzeczywiste							
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	300%	40 708 611,93	22 169 285,74	54,46	15,66	163,38	615 614,74
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałych	250%	33 923 843,28	12 087 760,27	35,63	8,54	89,08	0,00
Przeniesienie prawa własności rzeczy	1%	135 695,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Blokada środków na rachunku bankowym	10%	1 356 953,73	219 705,50	16,19	0,16	1,62	0,00
Upoważnienie do rachunku bankowego	3%	407 086,12	14 990,89	3,68	0,01	0,11	82,48
Pozostałe formy zabezpieczeń	3%	407 086,12	18 930,12	4,65	0,01	0,14	784,45
Rodzaj zabezpieczenia: zabezpieczenie nierzeczywiste							
Poreczenie według prawa cywilnego i wekslowego	3%	407 086,12	45 458,32	11,17	0,03	0,34	538,91
Rodzaj zabezpieczenia: inne zabezpieczenia							
Weksel in blanco	1000,00%	135 695 373,10	107 047 979,41	78,89	75,60	788,88	94 623,26
Cesja polisy ubezpieczeniowej	1%	135 695,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zarządzanie ryzykiem portfela kredytowego w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie odbywa się m. in. poprzez ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego.

Struktura rodzajowa portfela kredytowego na dzień 31.12.2018r:

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Ryzyko kredytowe - struktura kredytów 2018.12.31

	2017.12.31	2018.06.30	2018.12.31
wartość portfela kredytowego - wartość NETTO -	125 269 300	138 668 852	141 604 110
PORTFEL KREDYTOWY /obligo/	122 611 716	119 905 884	139 602 671
Struktura rodzajowa			
<i>wartości NETTO</i>	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
Kredyty obrotowe rolnicze	4 137 187	4 049 571	3 385 160
w tym: zagrożone	-	-	-
Kredyty inwestycyjne rolnicze	17 046 750	16 073 404	15 305 453
w tym: zagrożone	-	-	-
Kredyty na budownictwo i remonty mieszkaniowe	16 008 989	16 231 137	15 882 500
w tym: zagrożone	388 764	378 358	376 419
Kredyty dla pozarolniczej gospodarki nieuspołecznionej	18 109 934	16 104 130	12 655 498
w tym: zagrożone	611 892	611 892	611 892
Kredyty konsumenckie	1 947 531	1 850 327	1 877 069
w tym: zagrożone	18 254	7 798	7 624
Kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego	68 018 909	84 360 282	92 498 430
w tym: zagrożone	-	-	-
Kredyty przeterminowane	943 882	929 809	946 244
Razem(struktura rodzajowa):	125 269 300	138 668 852	141 604 110
<i>Razem-(zagrożone):</i>	<i>1 018 910</i>	<i>998 048</i>	<i>995 935</i>

<i>struktura</i>	2017.12.31	2018.06.30	2018.12.31
Kredyty obrotowe rolnicze	3,30%	2,92%	2,39%
Kredyty inwestycyjne rolnicze	13,61%	11,59%	10,81%
Kredyty na budownictwo i remonty mieszkaniowe	12,78%	11,70%	11,22%
Kredyty dla pozarolniczej gospodarki nieuspołecznionej	14,46%	11,61%	8,94%
Kredyty konsumenckie	1,55%	1,33%	1,33%
Kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego	54,30%	60,84%	65,32%
Kredyty przeterminowane	0,75%	0,67%	0,67%
	100,00%	100,00%	100,00%

Największe zaangażowanie pod względem rodzaju, są kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego, ponad 65% wartości netto portfela kredytowego na 31.12.2018r. Ponad 11% stanowią kredyty na budownictwo mieszkaniowe i remonty. Stosunkowo wysokie ok. 10% zaangażowanie obserwujemy w kredyty inwestycyjne rolnicze.

Natomiast strukturę jakościową, w tym wysokość utworzonych rezerw celowych, obserwujemy największe zaangażowanie wśród osób prywatnych, między innymi z uwagi na konieczność tworzenia rezerw celowych na ekspozycje kredytowe w sytuacji normalnej.

BANK SPÓLDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Struktura jakościowa - wg wartości kapitału

<i>wartości wg kwoty kapitału BRUTTO (Obligo kredytowe)</i>	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
normalne	121 590 777	118 770 428	138 474 183
pod obserwacją	2 029	137 407	132 553
poniżej standardu	17 493	-	-
wątpliwe	9 237	7 458	57 125
stracone	992 180	990 590	938 810
zagrożone razem	1 018 910	998 048	995 935
RAZEM: (Obligo kredytowe)	122 611 716	119 905 884	139 602 671

<i>struktura kredytów ogółem</i>	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
normalne	97,06%	85,65%	97,79%
pod obserwacją	0,00%	0,10%	0,09%
poniżej standardu	0,01%	0,00%	0,00%
wątpliwe	0,01%	0,01%	0,04%
stracone	0,79%	0,71%	0,66%
zagrożone razem	0,81%	0,72%	0,70%

<i>struktura kredytów zagrożonych</i>	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
poniżej standardu	1,72%	0,00%	0,00%
wątpliwe	0,91%	0,75%	5,74%
stracone	97,38%	99,25%	94,26%

Łączna wielkość utworzonych rezerw celowych na dzień 31.12.2018r. wynosi 683.598,61,01 zł., tj. 0,49% portfela ekspozycji kredytowych (obliga kredytowego).

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Obciążenie rezerwami celowymi

rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe	0	0	0
gwarancje poniżej standardu	0		0
gwarancje - sytuacja wątpliwa			0
gwarancje - sytuacja stracona			0
łączna wartość rezerw celowych	681 177	738 816	711 644
<i>wartość rezerw celowych</i>			
	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
normalne	26 460	25 291	26 044
pod obserwacją	31	2 087	2 001
poniżej standardu	3 499	-	-
wątpliwe	4 661	3 756	28 562
stracone	646 527	707 681	655 036
zagrożone razem	654 687	711 438	683 599
<i>obciążenie rezerwami celowymi</i>			
	<i>2017.12.31</i>	<i>2018.06.30</i>	<i>2018.12.31</i>
normalne	0,02%	0,02%	0,02%
pod obserwacją	1,51%	1,52%	1,51%
poniżej standardu	20,00%	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!
wątpliwe	50,47%	50,37%	50,00%
stracone	65,16%	71,44%	69,77%
zagrożone razem	64,25%	71,28%	68,64%

Ocena poziomu kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, ocena jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach, itp.):

- wartość ogółem kredytów zagrożonych (bilansowe + pozabilansowe + odsetki) na dzień 31-12-2018r. wynosi 1.082.825,59zł.

Podział na poszczególne sytuacje zawiera tabela:

Sytuacja	Wartość bilansowa	Wartość pozabilansowa	Odsetki od kredytów	Ogółem:
Poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00
Wątpliwa	57.124,69	0,00	0,00	57.124,69
Stracona	938.810,32	0,00	86.890,58	1 025.700,90
Podsumowanie:	995.935,01	0,00	86.890,58	1 082.825,59

- wskaźnik procentowy kredytów zagrożonych w stosunku do obliga kredytowego wg stanu na 31.12.2018 r. wynosi 0,71% ogółem z tego:

- poniżej standardu - 0,00%;

BANK SPÓLDZIELCZY W MSZCZONOWIE

- wątpliwe - 0,04%;
- stracone - 0,67%.

Wartość utworzonych rezerw na należności zagrożone (kapitał kredytu), jako należności bilansowe i pozabilansowe ogółem wg stanu na dzień 31.12.2018 r. wynosi 596 708,03 zł. i stanowi 59,91% ozerwowania kapitału kredytów zagrożonych, przy limicie minimalnym określonym w umowie Systemu Ochrony SGB na poziomie 33%.

Sytuacja	Rezerwa na należności bilansowe (kapitał kredytu)	Rezerwa na należności pozabilansowe (kapitał kredytu)	Ogółem rezerwa:
Poniżej standardu (20%)	0,00	0,00	0,00
Wątpliwe (50%)	28 562,35	0,00	28 562,35
Stracone (100%)	568 145,68	0,00	568 145,68
Podsumowanie:	596 708,03	0,00	596 708,03

Wartość utworzonych rezerw i odpisów aktualizacyjnych na ekspozycje kredytowe zagrożone (kapitał kredytu + odsetki), jako należności bilansowe i pozabilansowe ogółem wg. stanu na dzień 31.12.2018 r. wynosi 683.598,61 zł. i stanowi 63,13% ozerwowania kapitału kredytów zagrożonych i odsetek od tych kredytów.

Sytuacja	Rezerwa na należności bilansowe (kapitał kredytu)	Rezerwa na należności pozabilansowe (kapitał kredytu)	Odpis aktualizacyjny na odsetki od kredytu	Ogółem rezerwa:
Poniżej standardu (20%)	0,00	0,00	0,00	0,00
Wątpliwe (50%)	28 562,35	0,00	0,00	28 562,35
Stracone (100%)	568 145,68	0,00	86 890,58	655 036,26
Podsumowanie:	596 708,03	0,00	86 890,58	683 598,61

Ocena wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku:

Saldo rezerw celowych na dzień 31.12.2018r. - 711 643,84

Dane na dzień 31.12.2018r.

		udział % rezerw celowych w:
Wynik z działalności bankowej	5 147 923,00	13,82
Wynik finansowy brutto	975 670,00	72,94
Wynik finansowy netto	715 951,00	99,40

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

W wyniku z działalności bankowej udział rezerw celowych wynosi 13,82%, a wyniku finansowym brutto 72,94% i w wyniku finansowym netto 99,40%. Jednocześnie należy stwierdzić, że kwota rezerw celowych na dzień **31.12.2018r.** jest na poziomie zadawalającym, niemniej Bank musi tworzyć rezerwy na należności zagrożone.

Poniżej przedstawiono analizy ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe oraz analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji:

a) wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie:

Składniki funduszy na 31.12.2018r.	Wartość funduszy w zł
Kapitał Tier 1- KAPITAŁ PODSTAWOWY	13 569 537,31

Obowiązujące wysokości limitów:

Wartość zaangażowania	Odniesienie	Limit wewnętrzny %	Limit kwotowo	Stan na 31-12-2018
w jeden podmiot lub grupę podmiotów powiązanych	Kapitał Tier 1- KAPITAŁ PODSTAWOWY	15%	2 035 430,60	nie występuje
wobec innego banku krajowego lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, składających się co najmniej z jednego banku	Kapitał Tier 1- KAPITAŁ PODSTAWOWY	100%	13 569 537,31	nie występuje
wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko	Kapitał Tier 1- KAPITAŁ PODSTAWOWY	10%	1 356 953,73	605 397,92
dużych zaangażowań	Kapitał Tier 1- KAPITAŁ PODSTAWOWY	250%	33 923 843,28	23 202 528,37
indywidualnie istotnych zaangażowań	Kapitał Tier 1- KAPITAŁ PODSTAWOWY	300%	40 708 611,93	27 560 752,81

b) w ten sam sektor gospodarczy,

Kapitał TIER 1 - 13 569 537,31

Branża:	% funduszy własnych	Limit	Stan zaangażowania	Wykonanie limitu	Struktura	Odniesienie do funduszy własnych	Rezerwy celowe
Rolnictwo, łowiectwo, leśnic	120%	16 283 444,77	10 145 985,95	62,31	8,19	74,77	402 411,92
Hotele, restauracje	80%	10 855 629,85	3 784 603,54	34,86	3,06	27,89	0,00
Handel hurtowy i detaliczny	70%	9 498 676,12	2 827 146,68	29,76	2,28	20,83	0,00
Transport	40%	5 427 814,92	3 175 163,27	58,50	2,56	23,40	0,00
Działalność usługowa	50%	6 784 768,66	1 107 632,39	16,33	0,89	8,16	0,00
Budownictwo	25%	3 392 384,33	10 000,00	0,29	0,01	0,07	10,45
Opieka zdrowotna	5%	678 476,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe i działalność gdzie	200%	27 139 074,62	10 264 963,09	37,82	8,29	75,65	31,27
Administracja publiczna i obrona narodowa	800%	108 556 298,48	92 496 770,55	85,21	74,71	681,65	0,00

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

c) w ten sam rodzaj zabezpieczenia lub w tego samego dostawcę zabezpieczenia,

Kapitał TIER 1 13 569 537,31

Zabezpieczenie:	% funduszy własnych	Limit	Stan zaangażowania	Wykonanie limitu	Struktura	Odniesienie do funduszy własnych	Rezerwy celowe
Rodzaj zabezpieczenia: zabezpieczenie rzeczywiste							
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	300%	40 708 611,93	22 169 285,74	54,46	15,66	163,38	615 614,74
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałych	250%	33 923 843,28	12 087 760,27	35,63	8,54	89,08	0,00
Przeniesienie prawa własności rzeczy	1%	135 695,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Blokada środków na rachunku bankowym	10%	1 356 953,73	219 705,50	16,19	0,16	1,62	0,00
Upoważnienie do rachunku bankowego	3%	407 086,12	14 990,89	3,68	0,01	0,11	82,48
Pozostałe formy zabezpieczeń	3%	407 086,12	18 930,12	4,65	0,01	0,14	784,45
Rodzaj zabezpieczenia: zabezpieczenie nierzeczywiste							
Poreczenie według prawa cywilnego i wekslowego	3%	407 086,12	45 458,32	11,17	0,03	0,34	538,91
Rodzaj zabezpieczenia: inne zabezpieczenia							
Weksel in blanco	1000,00%	135 695 373,10	107 047 979,41	78,89	75,60	788,88	94 623,26
Cesja polisy ubezpieczeniowej	1%	135 695,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rodzaj zabezpieczenia: zabezpieczenie nierzeczywiste							
Poreczenie według prawa cywilnego i wekslowego	5%	613 582,78	67 572,37	11,01	0,05	0,55	694,25
Rodzaj zabezpieczenia: inne zabezpieczenia							
Weksel in blanco	650%	79 765 761,99	82 920 650,15	103,96	66,19	675,71	78 417,53
Cesja polisy ubezpieczeniowej	1%	122 716,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Dla całego portfela kredytowego Bank przeprowadza na koniec każdego kwartału testy wrażliwości, bazujące na następujących założeniach:

- wzrost udziału portfela kredytów założonych w portfelu kredytowym do poziomu 3%,
- całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania postawy naliczania rezerw celowych.

Dla każdego z przyjętych założeń szacowany jest możliwy wpływ zaistniałych sytuacji na wynik Banku.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Ryzyko kredytowe - testy warunków skrajnych

2018.12.31

TEST 1 - wzrost portfela kredytów zagrożonych	
portfel kredytowy*	139 603
portfel kredytów zagrożonych*	996
udział portfela kredytów zagrożonych w kredytach w warunkach skrajnych	3%
utworzone rezerwy celowe na kredyty zagrożone	712
wskaźnik pokrycia portfela kredytów zagrożonych rezerwami celowymi	71%
kwota wzrostu portfela kredytów zagrożonych w warunkach skrajnych	3 192
wzrost rezerw celowych	2 282
<small>* z pominięciem części pozabilansowej</small>	

TEST 2 - brak skuteczności przyjętych zabezpieczeń	
portfel kredytów zagrożonych	996
utworzone rezerwy celowe na kredyty zagrożone	712
wartość zabezpieczeń pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych	371
wzrost rezerw celowych	423

Niezależnie od testów opisanych wyżej, Bank raz w roku prowadzi testy scenariuszowe polegające na pomiarze wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka.

Bank Spółdzielczy w Mszczonowie monitoruje skuteczność działań windykacyjnych w okresach kwartalnych. Wykaz ekspozycji kredytowych przekazywanych do windykacji sporządzany jest przez Kierownika Zespołu ds. kredytów w Centrali zgodnie z załącznikiem nr 5 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zgodnie z procedurą Bank dokonuje analizy historycznej struktury aktywów i zobowiązań pozabilansowych i wskazuje na aktywa, z których wynika największe ryzyko kredytowe. Jeżeli, oprócz aktywów z tytułu udzielonych kredytów, pozostałe aktywa wynikają z konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu płynności lub służą prowadzeniu działalności operacyjnej (majątek trwały) to zasady zarządzania ryzykiem kredytowym odnoszą się tylko do ryzyka wynikającego z udzielonych kredytów lub zobowiązań pozabilansowych. W celach strategicznych ujętych w Strategii zarządzania ryzykiem Bank określił, że nadwyżki środków będzie inwestował tylko w bezpieczne instrumenty. Należy stwierdzić, że poziom ryzyka kredytowego w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie jest umiarkowany.

10. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wartość w zł
-dopłaty ARiMR	1.659,66
-należności JST (z odsetkami)	92.497.975,04
- minus prowizja rozliczana wg ESP	-1.204,49
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	92.498.430,21

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Na należności wobec sektora budżetowego składają się następujące pozycje:

- należności z tytułu dopłat do kredytów preferencyjnych z ARiMR w kwocie 1.659,66 zł.
- należności z tytułu udzielonych kredytów jednostkom budżetowym w kwocie 92.497.975,04 zł.

12. Bank Spółdzielczy w Mszczonowie na należności tworzył wymagane rezerwy celowe w oparciu o Rozporządzenie Ministra Finansów z 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. 235 poz. 1589 z 2008r. z późn. zm.).

Stan rezerw celowych wraz z odpisem aktualizacyjnym na 31.12.2018 r. stanowił kwotę **683.598,61 zł**. W roku 2018 nie dokonano spisania należności w ciężar utworzonych rezerw celowych. Korekty wartości i kwoty odzyskane zaliczone bezpośrednio do rachunku zysków i strat nie wystąpiły w 2018r.

VII. Ekspozycje kapitałowe

W bilansie Banku w roku obrotowym 2018 nie wystąpiły ekspozycje kapitałowe zaliczane do portfela handlowego.

Aktywa finansowe w formie posiadanych akcji w innych podmiotach finansowych zaliczone zostały do aktywów trwałych i wycenione według ceny nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu trwałej utraty ich wartości.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:
1.	Akcje SGB-Banku S.A.	940 076,00zł	940 076,00zł
2.	Akcje BGŻ	0,00 zł	0,00 zł
3.	Akcje BPS	8 319,00zł	8 319,00zł
4.	Udziały w Spółdzielni IPS	1 000,00 zł	1 000,00zł
	RAZEM:	949 395,00zł	949 395,00zł

Bank Spółdzielczy w Mszczonowie posiada 3.142 sztuki akcji serii "AD" w SGB-Banku S.A. o wartości nominalnej 314 200,00 zł. i 2.740 sztuk akcji serii „AF” o wartości nominalnej 274 000,00 zł oraz 500 sztuk akcji serii „AH” o wartości nominalnej 50 000,00 zł. Razem kapitał w cenie nominalnej: 638 200,00 zł.

W 2015r. Bank objął 1470 sztuk akcji serii AJ SGB-Banku SA w wysokości 147.000,00 zł. Kwota 87.976,00 zł stanowi różnicę między ceną nominalną, a ceną emisyjną.

W 2017r. Bank objął 669 sztuk akcji serii AL SGB-Banku SA w wysokości 66.900,00 zł.

Łączna wartości akcji w SGB-Banku S.A. wynosi 940.076,00 zł.

Ponadto Bank Spółdzielczy w Mszczonowie posiada 3.540 sztuk akcji serii „H” Banku Polskiej Spółdzielczości o łącznej wartości 8 319,00 zł.

Łączna wartość posiadanych przez Bank Spółdzielczy w Mszczonowie instrumentów kapitałowych wynosi 949.395,00 zł i jest to 0,50% aktywów razem.

Wartość posiadanych akcji w SGB-Banku S.A. stanowi 99,12% ogółem posiadanych przez Bank Spółdzielczy w Mszczonowie akcji.

Docelowo Bank Spółdzielczy w Mszczonowie oczekuje zysków kapitałowych z wniesionych akcji.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości w roku 2018 nie wystąpiły.

Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

VIII. Zasady ustalania wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.

Zasady ustalania wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku zostały zawarte w „Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie” wprowadzonej uchwałą Rady Nadzorczej nr 39/RN/2017 z dnia 08.12.2017 r.

Celem Polityki jest wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem tak, by nie zachęcać do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku, a także wspieranie realizacji strategii działalności Banku oraz ograniczanie konfliktu interesów.

„Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie” opracowana została z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej z § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Zasada proporcjonalności wynika z preambuły (66) dyrektywy CRD IV- *„Aby zagwarantować uwzględnienie kształtu polityki wynagrodzeń w systemie zarządzania ryzykiem w instytucji, organ zarządzający powinien przyjmować obowiązującą politykę wynagrodzeń i dokonywać jej okresowego przeglądu. Przepisy niniejszej dyrektywy w zakresie wynagrodzeń powinny odzwierciedlać różnice między poszczególnymi rodzajami instytucji w sposób proporcjonalny, z uwzględnieniem ich wielkości, struktury wewnętrznej oraz charakteru, zakresu i złożoności ich działalności. W szczególności nieproporcjonalne byłoby nakładanie na niektóre rodzaje firm inwestycyjnych obowiązku przestrzegania wszystkich tych zasad.”* Również w Wytycznych EBA z 2016 r. dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń, gdzie wskazano w części 4. *Proporcjonalność w pkt. 82 „W konsekwencji duże (w tym istotne) i bardziej złożone instytucje i grupy powinny stosować bardziej kompleksową politykę wynagrodzeń i metody mierzenia ryzyka, natomiast małe i mniej złożone instytucje i grupy mogą stosować prostszą politykę wynagrodzeń i metody.”*

Realizując zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie „Szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku”, Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L 167 z 6.06.2014 r., z późn. zm.), Rada Nadzorcza dokonuje oceny obowiązującego w

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Banku Spółdzielczym, systemu wynagradzania. Stwierdzono, że brak w nim elementów zachęcających pracowników do podejmowania nadmiernego ryzyka. W Banku nie funkcjonuje system wynagradzania oparty na zmiennych składnikach wynagradzania w rozumieniu Uchwały i Rozporządzenia.

Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie” w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.

Bank Spółdzielczy w Mszczonowie nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustalił, iż Polityka dotyczyć będzie członków Zarządu Banku, ponieważ ich działania w sposób istotny oddziałują na aktywa i zobowiązania Banku i mają istotny wpływ na profil ryzyka.

Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:

- 1) zysku netto nie niższym niż 90 % zaplanowanego poziomu;
- 2) zwrotu z aktywów (ROA brutto) nie niższym niż 90 % zaplanowanego poziomu;
- 3) utrzymaniu wskaźnika należności zagrożonych, wyrażonego udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż poziom limitu tego wskaźnika, przyjętego w Strategii zarządzania ryzyka;
- 4) współczynnika wypłacalności nie niższym niż jego minimalny poziom, określony w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego,
- 5) utrzymaniu wskaźnika płynności LCR na poziomie nie niższym niż wymóg regulacyjny wymagany na poziomie indywidualnym,

W przypadku kryteriów określonych powyżej członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:

- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji,
- 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy,
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.

Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek wskazanych powyżej oraz dodatkowo w przypadku spełnienia indywidualnych zadań przypisanych dla poszczególnych członków Zarządu:

- 1) Prezes Zarządu: realizacji przyjętej strategii (kierunków działania);
- 2) Zastępca Prezesa Zarządu ds. handlowych: realizacja wskaźnika jakości portfela kredytowego.
- 3) Zastępca Prezesa Zarządu ds. ekonomiczno-finansowych: realizacja planu finansowego i wskaźników rentowności.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.

Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku ustalana jest w wysokości 10% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 10% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Na podstawie przeprowadzonej oceny i w przypadku oceny pozytywnej Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznaniu premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu.

W 2018 roku wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze stanowiło wynagrodzenie stałe, tj. wynagrodzenie zasadnicze. Wynagrodzenie stałe wypłacane jest w okresach miesięcznych.

Na wynagrodzenie zmienne – premię regulaminową roczną tworzona była miesięcznie rezerwa.

Wynagrodzenie za rok 2018 dla członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Mszczonowie wynosiło – 375 124,29 zł.

Członkowie Zarządu Banku, w tym Prezes Zarządu, posiadają kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostają z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.

IX. Dźwignia finansowa

Definicja ekonomiczna dźwigni finansowej oznacza zwiększenie udziału długu w finansowaniu działalności w celu zwiększenia oczekiwanej stopy zwrotu z kapitału własnego.

Definicja dźwigni finansowej zgodnie z CRD IV oznacza względną wielkość posiadanych przez instytucję aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, uwzględniając zobowiązania z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, ale z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji instytucji, w stosunku do funduszy własnych tej instytucji.

Wskaźnik dźwigni obliczany jako iloraz kapitału podstawowego TIER 1 i całkowitej ekspozycji stanowiącej sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów bilansowych i pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier 1.

Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2018r. dla Banku Spółdzielczego w Mszczonowie wynosił 7,10% (dla okresu przejściowego).

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych. Zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

W celu wykorzystania wskaźnika dźwigni jako czynnika antycyklicznego, czyli przeciwdziałającego nadmiernemu budowaniu aktywów w czasie dobrej koniunktury, należy limitować wskaźnik dźwigni w czasie dobrej koniunktury.

***

Bank Spółdzielczy w Mszczonowie podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu

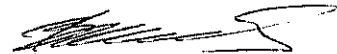
BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

Mszczonów, dnia 09 maja 2019r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Mszczonowie

Bernard Banasiak – Prezes Zarządu Banku

Małgorzata Wojtczak – Zastępca Prezesa Zarządu Banku

Wojtczak

Elżbieta Dąbrowska – Zastępca Prezesa Zarządu Banku

E. Dąbrowska

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Komunikat Zarządu Banku Spółdzielczego w Mszczonowie

Zgodnie Ustawą z dnia 10 czerwca 2016r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, Zarząd Banku Spółdzielczego w Mszczonowie oświadcza, iż Bank Spółdzielczy uczestniczy w obowiązkowym systemie gwarantowania depozytów.

Informujemy, że od dnia 1 stycznia 2011 roku obowiązuje podwyższony limit gwarancji środków zgromadzonych w Banku przez jednego deponenta. Zgodnie Ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym objęte są środki do równowartości w złotych 100.000 EURO w 100%.

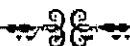
Środki, co do których orzeczono prawomocnym wyrokiem, że pochodzą z przestępstwa przewidzianego w art. 299 Kodeksu karnego, czyli z tzw. prania brudnych pieniędzy nie mogą zostać wypłacone. Wypłaty zostają zawieszane do czasu rozstrzygnięcia sprawy.

Ponadto Bank Spółdzielczy w Mszczonowie pragnie poinformować Klientów naszego Banku o wynikach osiągniętych wg stanu na 31 grudnia 2018r.:

Fundusze własne	13 569 537,31	zł.
Suma bilansowa	189 881 040,82	zł.
Wynik finansowy netto	715 951,34	zł.
Współczynnik wypłacalności	19,86	%

Zarząd Banku Spółdzielczego

w Mszczonowie

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Informacja Zarządu Banku Spółdzielczego w Mszczonowie

Zarząd Banku Spółdzielczego w Mszczonowie informuje, iż Polityka ujawnień oraz informacje podlegające ogłoszeniu dostępne są w formie papierowej w Centrali i w placówkach Banku, w godzinach 8⁰⁰ - 15³⁰:

- *Bank Spółdzielczy w Mszczonowie; 96-320 Mszczonów; ul. Warszawska 5,*
- *Oddział Banku w Radziejowicach; 96-325 Radziejowice, ul. Słoneczna 1,*
- *Oddział Banku w Rawie Mazowieckiej; 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Krakowska 6,*
- *BPO w Białej Rawskiej; 96-230 Biała Rawska, ul. Jana Pawła II 11,*
- *BPO w Żyrardowie; 96-300 Żyrardów, ul. Gen. Sikorskiego 28k,*
- *BPO w Rawie Mazowieckiej; 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Tomaszowska 10J.*

Zarząd Banku Spółdzielczego

w Mszczonowie

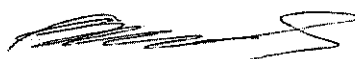
BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZCZONOWIE

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Mszczonowie na temat profilu ryzyka

Zarząd Banku Spółdzielczego w Mszczonowie oświadcza, iż Polityka ujawnień oraz informacje podlegające ogłaszaniu zawierają informacje dotyczące profilu ryzyka Banku na dzień 31.12.2018r. związanego ze strategią działalności Banku, a także kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym, zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez instytucję, w tym interakcję między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający Banku, w rozumieniu art. 435 ust. 1 lit. f) Rozporządzenia CRR.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Mszczonowie:

Bernard Banasiak – *Prezes Zarządu Banku* .....

Elżbieta Dąbrowska – *Zastępca Prezesa Zarządu Banku* .....

Małgorzata Wojtczak – *Zastępca Prezesa Zarządu Banku* .....

Mszczonów, dnia 09 maja 2019r.